

WIA DOMOŚCI

ZWIĄZKU

POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH

ROK II WARSZAWA, Styczeń, Luty, Marzec 1926 R. Nr. 1—2—3

STOWARZYSZENIA TECHNICZNE ZRZESZONE:

Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie.
 Polskie Towarzystwo Politechniczne we Lwowie.
 Związek Polsk. Inżyn. Kolejow. Krakowskie Tow. Techniczne.
 Stow. Elektrotechn. Polskich.
 Polskie Stow. Inż. i Techn. województwa Śląskiego.
 Stow. Techników w Sosnowcu.
 Stow. Techników Polskich w Wilnie.
 Stowarzyszenie Inżynierów i Architektów w Poznaniu.
 Stow. Techników w Poznaniu.
 Stowarzyszenie Techników województwa Lubelskiego.

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników ziemi Radomskiej.
 Wołyńskie Stowarzyszen. Techników w Łucku.
 Sekcja Techniczna Towarzystwa Wiedzy Wojskowej.
 Stowarzyszenie Techników Polskich w Bydgoszczy.
 Związek Techników Polskich w Częstochowie.
 Stow. Techników Pomorskich w Toruniu.
 Kujawskie Stowarzyszenie Techników we Włocławku.
 Koło Techników w Ostrowcu.
 Koło Techn. w Starachowicach.
 Stow. Techników w Grudziądzu.
 Stowarzyszenie Techników województwa Kieleckiego.

TREŚĆ:

Obchód Staszica w Stow. Techn. w Warszawie	B— 1
Sprawozdanie Stow. Inż. i Arch. w Poznaniu	B— 2
Sprawozdanie Stow. Inż. i Techn. ziemi Radomskiej	B— 5
Zjazd Związków Słowiańskich Zrzeszeń Technicznych	B— 7
3-ci Międzynarodowy Kongres Inż. Doradców	B— 8
Uchwały Komisji delegatów w spraw. Ustawy Budowlanej	B— 9
Sprawozdanie z odczytu p. Inż. Landsberga — „Uwagi w sprawie załamania się przemysłu w dobie kryzysu”	B— 9
Z sekcji Technicznej Tow. Wiedzy Wojskowej	B—10
Dział informacyjny	B—13

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: WARSZAWA, ULICA CZACKIEGO 5

☒ Konto czekowe ☒ P. ☒ K. ☒ O. ☒ 6878 ☒

Prenumerata za kwartał 1 złp. Numer pojedynczy — 40 gr. Numer podwójny — 70 gr. Numer potr. — 1 złp.

OGŁOSZENIA: 1/1 str. 100 złp., 1/2 str. 60 złp., 1/4 str. 40 złp., 1/8 str. 20 złp., 1/16 str. 10 złp.,

Członkowie Zrzeszonych Stowarzyszeń wpłacają ulgową prenumeratę przez swe Stowarzyszenia.

1

STOŁY KREŚLARSKIE
UNIWEŚALNE PRZYRZĄDY
KUHLMAN'A
zastępujące kierownicę, trójkąt i skalę.
CYRKLE i inne przybory rysunkowe.
G. GERLACH
Warszawa, Ossolińskich 4.

2

TOWARZYSTWO STARACHOWICKICH ZAKŁADÓW GÓRNICZYCH

SP. AKC.

HUTA

LASY

FABRYKA AMUNICJI

TOWARZYSTWO AKCYJNE
ZAKŁADÓW ELEKTROTECHN.

Inżynier **KAZIMIERZ PATZER**

Warszawa, Aleje Jerozolimskie 9. Tel. 59-46 i 59-26

Adres telegraficzny: KAPATZER-WARSZAWA.

Urządzenia elektryczne o wysokim, silnym i słabym prądzie, oraz wszelkie maszyny i materiały instalacyjne do powyższych urządzeń.

Skład fabryczny wyrobów firmy

„THE MORGAN CRUCIBLE COMPANY LIMITED, LONDON.“

SPECJALNOŚĆ: szczotki elektrografitowe do maszyn elektrycznych, kontakty elektrografitowe do szwajcowania elektrycznego, uszczelnienia elektrografitowe do turbin parowych, oraz wszelkie wyroby węglowe i elektrografitowe do potrzeb elektrotechniki.

— WĘGLE I GRAFIT DO ELEMENTÓW GALWANICZNYCH. —

3

Zakłady
Ogrodnicze

C. ULRICH

Założ. 1805 r. w Warszawie,
CENTRALA
CEGLANA II.

Zawiadamiają, że

SP. AKC.

wyszedł z druku

CENNIK NASION na r. 1926 i rozsyłany jest na żądanie.

4

BETONIARKI
WINDY BUDOWLANE
TACZKI ŻELAZNE

Rzewuski i S^{KA} Fabryka
maszyn
Warszawa, ul. Ordynacka 7

5

S. K. F.

Szwedzkie łożyska kulkowe

Sp. z ogr. odp.

5

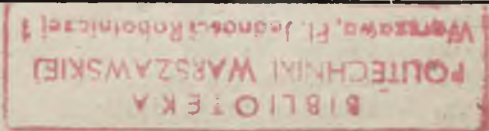
Warszawa, Kopernika 13 Tel. 12-41

WIADOMOŚCI ZWIĄZKU POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH

Rok II.

Warszawa, Styczeń, luty, marzec 1926 r.

Nr 1-2-3.

OBCHÓD KU CZCI STANISŁAWA STASZICA W STOWARZY- SZENIU TECHNIKÓW.

W dniu 22 b. m. w przystrojonej kwiatami sali Stowarzyszenia Techników odbyła się uroczystość ku czci Stanisława Staszica, z powodu 100-letniej rocznicy Jego zgonu. Zebranie zagałę przewodniczący prof. Podoski, poczem prezes Stowarzyszenia, inż. Wańkiewicz w swem przemówieniu zaznaczył duchową łączność techników z dążeniami Staszica — mianowicie utrwalenie dobrobytu w Kraju, drogą zużytkowania przyrodzonych bogactw Polski, co da możliwość opłacania podatków niezbędnych dla utrzymania 100.000 armji dla „Zachowania Ojczyzny” — co jest „Najpierwszą Obywatela powinnością”. Te same cele wytknęło Stowarzyszenie Techników w swej pracy zbiorowej mianowicie: obronę Państwa, podniesienie życia gospodarczego, przystosowanie szkolnictwa zawodowego do życia. Stąd wynika kult Stowarzyszenia Techników dla Staszica, wyrazem tego kultu jest założona przed 20-laty staraniem i kosztem Stowarzyszenia Techników szkoła średnia polska, imienia tego wielkiego męża, którego „błogosławione imię niech po wsze czasy żyje w pamięci Narodu i sercach techników” — temi słowy zakończył swe przemówienie p. Wańkiewicz.

Następnie z powodu 63-letniej rocznicy zebrani uczcili przez powstanie pamięć poległych w walkach za wolność w latach 1863—1864.

Drugim z kolei przemawiał p. Piotr Drzewiecki, który zobrażował historję założenia szkoły realnej imienia Staszica, otwartej 16-go stycznia 1906 r., a więc równo przed 20-laty. W roku 1916 została zamienioną na gimnazjum typu normalnego i przeniesioną do gmachu przy ul. Polnej Nr. 60, wzniesionego kosztem Stowarzyszenia Techników; w roku 1918 gimnazjum imienia Staszica zostało upaństwowione. W ciągu 20-letniego istnienia pod kierunkiem Dyrektora Zydlera szkoła wykształciła 314 maturzystów, z których 56 ukończyło już wyższe Zakłady Naukowe, a 152 odbywa obecnie studia wyższe. Kończąca tę szkołę młodzież, wyniosła z niej wysokie poczucie narodowe, o czem świadczą wypisane na wmurowanej tablicy pamiątkowej 16 nazwisk wychowañców, poległych w walce za wolność Ojczyzny. Następnie mówca zaznaczył, że jakkolwiek wiele zagadnień, będących troską za życia Staszica, zostały pomyślnie rozwiązane, to jednak najważniejsze, dotyczące życia gospodarczego, wymaga skupienia wszystkich sił narodowych do wytknięcia dróg poprawy i dlatego myśli i nakazy Staszica stanowią w tym względzie jedyny drogowskaz dla Polski, a technicy pol-

scy program Staszica zawarty w słowach: „tylko pracą wydaną, oszczędnością i ofiarnością dla dobra ogólnego, Naród Polski wnieść się może“, za swój program ogłosić winni.

Poczem prezes Wańkowicz podkreślił zasługi kolegów, którzy najbardziej przyczynili się do założenia szkoły i budowy dla niej gmachu, wyrażając w imieniu całego Stowarzyszenia podziękowanie w ręce znajdujących się na sali z liczby zasłużonych pp. prof. Dicksteina, Gembarzewskiego i Piotra Drzewieckiego, z którego inicjatywy powstała szkoła, a że zapadła uchwała Rady złożenia sumy 250 zł., zamiast wieńca na grób Staszica, przeto sumę tę przekazano do dyspozycji p. Piotra Drzewieckiego, prezesa Komitetu Narodowego Obchodu 100-letniej rocznicy zgonu Staszica, na cele społeczne, według Jego uznania.

Następnie prof. Feliks Kucharzewski wygłosił odczyt pod tytułem: „O Staszicu, jako początkodawcy życia zawodowego techników polskich“.

Prelegent, zaznaczywszy na wstępie, że technicy polscy zawdzięczają Staszicowi pierwszy zawiązek swego życia zawodowego, podnosił w krótkim sprawozdaniu z działalności wielkiego męża, dwie główne zasługi, jakie położył dla techników naszych, mianowicie: utworzenie pierwszego ich zespołu w Towarzystwie Przyjaciół Nauk i organizację szkół zawodowych wraz z Instytutem Politechnicznym. Przytaczał wyciągi z rozprawy Staszica „O ziemiordztwie gór dawnej Sarmacji“, z zagajenia posiedzenia Tow. Przyjaciół Nauk dnia 2 stycznia 1812 roku oraz całe przemówienie Staszica, przy otwarciu Szkoły Przygotowawczej do Instytutu Politechnicznego, wygłoszone 6-go stycznia 1826 roku, na 2 tygodnie przed zgonem. Nadmieniał wkońcu, że Stowarzyszenie Techników już przed 20-łaty, przenosząc posiedzenia techniczne do wielkiej sali swego nowego gmachu, umieściło w niej popiersie wielkiego męża i obchodziło uroczystie osiemdziesiątą rocznicę Jego zgonu, a obecnie, gdy w setną rocznicę rozbrzmiewała w całym Kraju Jego chwała, obchodem dzisiejszym pragnie wyrazić tkwiące w niem nieprzerwanie uczucie wdzięczności i czci dla pierwszego krzewiciela pracy technicznej w Kraju, początkodawcy życia zawodowego techników polskich.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIA INŻYNIERÓW I ARCHITEKTÓW W POZNA- NIU ZA ROK 1925.

Na początku 1925 roku Stowarzyszenie posiadało 136 członków (w tem 7 zamiejscowych); w ciągu 1925 roku ubyło:

1) z powodu śmierci	3 członków
a mianowicie: skarbnik kol. Wilibald Noah,
koledzy: Kazimierz Pstrokoński i Augustyn
Drozdowicz,	
2) wykreśliło się z powodu wyjazdu	2 „
3) ulegają skreśleniu z listy członków po dwuletnim nieplaceniu składek	9 „

razem 14 członków

Przybyło w ciągu roku nowych członków 15, ostatecznie rozpoczynamy 1926 r. z ilością 137 członków (w tem 12 zamiejscowych).

Zarząd Stowarzyszenia, zwiększony na skutek zeszłorocznej uchwały Walnego Zebrania, składał się z kolegów: prezes Wiktor Maćkowiak, zastępca prezesa Kazimierz Ruciński, skarbnik Wilibald Noah, po śmierci zastąpiony przez kol. Wiktora Gajewskiego, sekretarz Bolesław Ogelbrand, członkowie Zarządu. Antoni Dziurzyński, Wiktor Lipski, Włodzimierz Manowski, Edmund Nowakowski, Jan Popielecki, Stanisław Zeyland.

Komisja Rewizyjna: koledzy Baranowski, Szczerbowski i Zaus.

Delegatami do Związku Zrzeszeń Technicznych byli koledzy Maćkowiak i Popielecki.

Rachunek Kasy Stowarzyszenia za rok 1925 przedstawia się następująco:

Saldo na rok 1925	1103.76 zł.	Oplata do Związku	
Składki	1310.00 "	Zrzeszeń Techn.	283.20 zł.
Od dłużników	15.00 "	Inwestycje	165.00 "
Procenty i refakcje P.		Koszta delegatów	161.00 "
K. O.	10.93 "	Wydatki Sekretarjatu, biblijoteki, przedstawicielstwa	846.87 "
		Lokata	118.00 "
		Odpisano	235.85 "
		Saldo	629.77 "
razem	2439.69 zł.		
			razem 2439.69 zł.

Zarząd odbył w ciągu roku 11 posiedzeń, delegaci Stowarzyszenia przyjmowali udział w Zjazdach w Lublinie i Wilnie. Najważniejsze sprawy rozstrzygane na Zjazdach były: Izby Inżynierskie, Ustawa Budowlana i Ustawa Przemysłowa. Cały szereg miesięcznych zebrań Stowarzyszenia poświęcono referowaniu i dyskusowaniu tych spraw i ostatecznie ogół członków wypowiedział się za zasadą pozostawienia największej swobody społeczeństwu, a przeciw wszelkiego rodzaju uprzywilejowaniom. Dotychczas zasada ta zwyciężyła na Zjazdach Zrzeszeń.

Ogólnych zebrań Stowarzyszenia odbyło się 14, z tego 9 zwyczajnych i 5 nadzwyczajnych, w tem jedno walne, w celu mianowania członkiem honorowym Dr. Jana Rakowicza, kończącego okres 50-cio letniej działalności inżynierskiej.

Wygłoszono następujące naukowe odczyty:

1) dnia 31 stycznia 1925 r. „Kotły wysokoprężne”, ref. p. K. Nowicki;

2) dnia 5 czerwca 1925 r. „O naukowej organizacji pracy”, ref. p. W. Maćkowiak;

3) dnia 4 grudnia 1925 r. „Nowoczesne urządzenie ciegielni”, ref. p. arch. Mieczkowski.

Na początku 1925 r. Stowarzyszenie posiadało następujące Koła:

- 1) Koło Architektów,
- 2) Koło Inżynierów Mechaników i Elektrotechników,
- 3) Koło Inżynierów Mierniczych i Meljoracyjnych,
- 4) Koło Inżynierów Organizacji Pracy, które następnie się rozwiązało jako Koło Stowarzyszenia i zorganizowało na nowo, jako niezależne Koło, w celu dania możliwości wstępowania doń działaczom, nie należącym do liczby członków Stowarzyszenia. W roku 1925 przybyło nowe Koło, a mianowicie Inżynierów Państwowych Ministerstwa Robót Publicznych.

Poniżej podajemy sprawozdanie z działalności poszczególnych Kół i Komisji Politechnicznej.

1) Koło Architektów zajmowało się sprawami uprawnień architektów, Izb Architektów, Państwową Ustawą Budowlaną, Ustawą Budowlaną dla miasta Poznania i odbyło dwa walne i sześć zwykłych zebrań. Koło stanęło na stanowisku wolności procederowej, oświadczając się za organizację architektów w Izbach Architektów, do których powinni należeć nietylko architekci o wyższym wykształceniu, lecz także architekci o wybitnych kwalifikacjach artystycznych. Skład Zarządu: przewodnictwo kol. S. Cybichowski, sekretarz kol. M. Andrzejewski.

2) Koło Mechaników i Elektrotechników. Zarząd składał się z kol. K. Nowickiego jako przewodniczącego, W. Manowskiego, jako sekretarza.

3) Koło Inżynierów Mierniczych i Meljoracyjnych liczyło 34 członków, odbyło 1 walne i 4 zwyczajne zebrania i kilka wieczorów dyskusyjnych, z których jeden z udziałem posłów. Zarząd, wraz z kilku zaproszonymi członkami pracował, na podstawie ref. kol. Starczewskiego, członka Państwowej Rady Mierniczej, nad projektem przepisów pomiarowych (wydanie II), Ministerstwa Robót Publicznych. Zdaniem rozpatrujących, projekt ten pozostawia wiele do życzenia i robi wrażenie nie dość głęboko pomyślanego, opracowanego na prędko, nie uwzględniającego istniejących w poszczególnych dzielnicach różnic. Zarząd Koła stanowili: kol. Łebiński — przewodniczący, T. Lemke — zastępca tegoż, J. Borsa — sekretarz.

4) Koło Inżynierów Państwowych Ministerstwa Robót Publicznych posiadało 12 członków, z których jeden zmarł. Koło uchwaliło przyłączenie się do memoriału Komitetu Związku Urzędników Administracyjnych, z akademickim wykształceniem Okręgu Województwa Krakowskiego w sprawie uposażenia. W ciągu roku koło urządziło wspólnie z Ligą Morską i Rzeczną wycieczkę statkiem do Rogolinka. Odbyły się dwa odczyty kol. Tychoniewicza „Drogi wodne w Polsce“ i „Ważniejsze roboty przy regulacjach rzek“. — Zarząd Koła składał się z kolegów: St. Tychoniewicz — przewodniczący, St. Latinek — zastępca tegoż, K. Ulkowski — sekretarz i skarbnik.

5) Komisja Politechniczna w składzie kolegów W. Łebińskiego, P. Popieleckiego i Dr. T. Świeżawskiego, pracowała nad sprawą politechniki w oparciu o Uniwersytet Poznański, jednakże położenie gospodarcze nie sprzyja zamierzeniom Komisji.

SPRAWOZDANIE z działalności Stowarzyszenia Inżynierów i Techników ziemi Radomskiej za rok 1925.

Ogłoszone na Walnem Zgromadzeniu Członków w dniu 14 stycznia 1926 roku.

Rokiem niniejszym Stowarzyszenie zamyka 7 letni okres swego istnienia nie licząc 2 miesięcy 1918 roku.

W dniu 1 stycznia 1925 roku Stowarzyszenie liczyło 119 członków, przyjęto w ciągu roku sprawozdawczego 28 członków.

Ubyło:	1) z powodu śmierci	1
	a mianowicie ś. p. Aleksander Lesman.	
	2) z powodu wykreślenia się z różnych przyczyn . . .	13
	3) wykreślono na podstawie Statutu za nieopłacanie składek	1
	Razem ubyło członków . . .	15

W dniu 31 grudnia 1925 r. było członków 132, czyli więcej niż na początku roku o 13 członków.

Według miejsc zamieszkania członkowie dzielą się jak następuje:

Członków zamieszkałych w Radomiu		121
" " na prowincji (Lublin, Skarżysko, Dęblin)		11
	Razem	132

Skład osobisty Zarządu w roku sprawozdawczym był następujący: Koledzy: Egiejman, Ettinger, Chądzyński, Korolec, Krzeczkowski, Krzyżanowski, Olszewski, Saganowski, Zagrodzki.

W międzyczasie wystąpili z Zarządu Koledzy: Chądzyński, Korolec, Saganowski.

Na miejsce ich na Nadzwyczajnem Zebraniu (w dniu 9 października r. ub.) wybrani zostali Koledzy: Haslinger, Łukaszewicz, Paszkowski.

Komisja Rewizyjna składała się z Kolegów: Ankowskiego, Smyjewskiego i Wicherta. W międzyczasie wystąpił Kolega Ankowski na miejsce którego w dniu 9 października r. ub. wszedł Kolega Zielenkiewicz.

Zarząd Stowarzyszenia odbył w roku sprawozdawczym 25 posiedzeń.

Poza sprawami administracyjno-gospodarczemi, dotyczącemi wewnętrznego życia Stowarzyszenia, Zarząd brał czynny udział w przejawach życia publicznego. W zawiązanym na początku roku Komitecie lokalnym „Daru Narodowego Dla Marji Curie-Skłodowskiej” brał czynny udział nasz przedstawiciel kol. Ettinger.

W życiu miejscowego społeczeństwa Zarząd starał się brać jak najżywszy udział, oraz starał się śledzić za wszystkimi poczynaniami władz miejscowych. Przez swoich delegatów zawsze w ważniejszych sprawach zabierał głos. Poruszono sprawy zniesienia Soboru Prawo-

sławnego na placu 3-go Maja, regulacji miasta Radomia i budowy kanalizacji i rzeźni i inne.

Do Rady Dyrekcyjnej Kolejowej został delegowany kolega Etinger, gdzie do obecnego czasu pozostaje na straży interesów miejscowego życia gospodarczego. Przebieg prac oraz ich kierunek przy budowie kanalizacji, wodociągów i rzeźni miasta Radomia badają przedstawiciele z ramienia Zarządu Stowarzyszenia Koledzy Krzyżanowski i Mroczkowski, lecz tylko nominalnie, gdyż Magistrat Komisji tej nie zwołał.

Celem popularyzacji wiadomości o koniecznych inwestycjach miasta Radomia, Zarząd zorganizował szereg odczytów, stanowiących cykl na temat „Wielki Radom”. Treść tematów miała na celu między innymi wykazanie ujemnych stron istniejącej rozbudowy Radomia. Oddźwięk konieczności i racjonalności tych odczytów został dobitnie zadokumentowany przez liczną frekwencję słuchaczy, rekrutujących się niestety z osób z poza grona członków Stowarzyszenia.

Poczynania wszelkich organizacji Społecznych jako to: Odbudowa Kościoła Św. Trójcy w Radomiu, prace Macierzy Szkolnej, Liga Obrony Powietrznej Państwa, Liga Morska i Rzeczna i inne znajdowały zawsze czy to finansowe czy też rzeczowe poparcie ze strony Stowarzyszenia. Komitet obrony przeciwgazowej znalazł w lokalu Stowarzyszenia siedzibę na przeciąg czasu 3 tygodni dla urzędzenia wystawy, dzięki czemu przeszło 2000 młodzieży szkolnej i mieszkańców miejscowych miało możliwość naocznie przekonać się o ważności tej placówki dla spraw ogólnopolskiej obrony. Lokal siedziby Stowarzyszenia udzielany był dla prac Zarządów: Radomskiego Towarzystwa Muzycznego, T-wa Dobroczyńności, Koła Księży Prefektów, Towarzystwa Przeciwgruźlicznego, Radomskiego Koła Inżynierów Kolejowych i Zrzeszenia Techników Kolejowych i innych instytucji.

Gospodarka Zarządu w tym zakresie miała na celu także utrzymanie stosunków i łączności z technicznymi Organizacjami należącymi do Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych (Starachowice, Ostrowiec, Tomaszów i Kielce), polegało na komunikowaniu im o naszej działalności, jak również o mających się odbyć odczytach w lokalu naszego Stowarzyszenia.

Jako delegaci stali na Zjazdach Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych powołani byli Koledzy: Zagrodzki i Krzyżanowski, którzy brali udział w obradach Zjazdów Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych dotychczas zwoływanych.

Stowarzyszenie nasze należało do Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych wpłacało należne składki, wobec czego członkowie nasi zawsze byli informowani o życiu najrozmaitszych Związków Technicznych przez otrzymywanie czasopisma pod tytułem „Wiadomości Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych”.

W celu popierania wydawnictw technicznych i informowania Kolegów o najnowszych zdobyczach techniki zaprenumerowano dla wszystkich członków Stowarzyszenia czasopismo „Przegląd Techniczny”.

Zarząd Stowarzyszenia zwracał należytą uwagę na dziedzinę odczytową, gdyż uważał, że odczyty te stanowią jedyny bodaj sposób podtrzymania styczności z poszczególnymi przejawami wiedzy technicznej, wychodzącymi poza obręb naszej codziennej pracy zawodowej.

Sprawozdanie Kasowe za rok 1925.

Przychód		Rozchód	
Saldo	134.68	Lokal	650.85
Składki Członkowskie	5115.25	Sekretarjat	2102.—
Wynajem lokalu i pianina	390.—	Różne	3499.04
Opłaty od gości	73.—	Prenumerata pism	1495.90
Ofiary i różne dochody	1180.—	Składki do Związk. P.Z.T.	145.14
<hr/>		<hr/>	
Zł. 6892.93		Zł. 6892.93	
<hr/>		<hr/>	

W roku sprawozdawczym Zarząd Stowarzyszenia zorganizował 20 odczytów, a mianowicie:

- 1) dnia 21.I inż. Rafalski „O Wodociągach i Kanalizacji miasta Radomia“;
- 2) dnia 28.I inż. K. Ettinger „O treści umów zawartych między Magistratem i T-wem Ulen & Ci“;
- 3) dnia 4.II Dr. Kellez-Krauz „O higienie naszych miast — znaczenie parków i ogrodów“;
- 4) dnia 11.II inż. W. Budziński „O kotłach parowozowych“;
- 5) dnia 18.II M. Masłowski „O samowystarczalności polskiego przemysłu chemicznego na wypadek wojny“;
- 6) dnia 25.II p. E. Schönborn „O budowie wzorowej nowoczesnej rzeźni“;
- 7) dnia 4.III prof. R. Podoski „O kolejach elektrycznych“;
- 8) dnia 14.III prof. I. Radziszewski „Wodociągi i kanalizacja m. Radomia według projektów W. H. Lindleya“;
- 9) dnia 18.III inż. E. Kolisko „O roli gazownictwa w całokształcie gospodarki miejskiej“;
- 10) dnia 1.IV inż. A. Bromowicz „O meljoracjach rolnych i komasacji, jako czynnikach gospodarczych okolic miasta Radomia“;
- 11) dnia 7.V inż. Z. Szałowicz „O akcji cieplnej u nas i zagranicą oraz o zasobach energii w Polsce“;
- 12) dnia 22.V inż. St. Wielichowski „O racjonalnem zużytkowaniu śmieci miejskich i osadów kanalizacyjnych“;
- 13) dnia 16.X p. E. Wojtczak „O wojnie chemicznej“;
- 14) dnia 22.X inż. St. Cybulski „O ideach regulacji m. Radomia“;
- 15) dnia 29.X inż. K. Kułakowski „O istocie naukowej organizacji pracy“;
- 16) dnia 19.XI inż. Oszczakiewicz „O Turcji współczesnej i stosunkach handlowych z Polską“;
- 17) dnia 10.XII prof. M. Mierzejewski „O roli przemysłu maszynowego w obronie Państwa“.

ZJAZD ZWIĄZKÓW SŁOWIAŃSKICH ZRZESZEN TECHNICZNYCH.

W czasie obchodu 60-cio lecia istnienia Spolek Ceskoslovenskych Inżynieru a Architektu w Pradze Czeskiej w czerwcu 1925 roku, powzięto myśl utworzenia Federacji Związków Słowiańskich Zrzeszeń Technicznych.

Na mocy uchwały Zjazdu Delegatów Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych w Wilnie w listopadzie 1925 roku zdecydowano przy-

stąpić do organizacji takiej Federacji i w tym celu Związek zwołuje Organizacyjny Zjazd w maju roku bieżącego w Warszawie w gmachu Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie.

Program Zjazdu jak następuje:

1) Dnia 11-go maja o godz. 8-ej wieczorem Zebranie Towarzyskie w celu wzajemnego zaznajomienia się uczestników.

2) Dnia 12-go maja o godz. 10-ej rano Otwarcie Zjazdu z następującym porządkiem obrad:

a) Zagajenie Zebrania przez Prezesa Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych — inż. Rybickiego;

b) Wybór Prezydium Zjazdu;

c) Przyjęcie Regulaminu Federacji i Regulaminu Obrad;

d) Wybory władz Federacji.

3) Przerwa obiadowa.

4) Popołudniowe posiedzenie Zjazdu:

a) Referat Czesko - Słowackiego Związku Inż. „O Normalizacji”;

b) Referat Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych „O Położeniu Inżynierów i Uprawnieniach Ustawowych”;

c) Referat Jugo-Słowiańskich Inżynierów „Współpraca Federacji na Terenie Międzynarodowym z Innymi Organizacjami”.

d) Referat Związku Bułgarskich Inżynierów i Architektów „O Literaturze Technicznej w Krajach Słowiańskich”.

5) Zamknięcie Zjazdu przez przewodniczącego.

6) O godz. 8-ej wieczorem (20-tej) Odczyt na temat ogólnosłowiański lub teatr.

TRZECI MIĘDZYNARODOWY KONGRES INŻYNIERÓW DORADCÓW I INŻYNIERÓW RZECZOZNAWCÓW W MAJU 1926 R. W WARSZAWIE.

Na Zjeździe Międzynarodowego Związku Inżynierów Doradców (Fédération Internationale des Ingenieurs Conseils F. I. D. I. C.), który się odbył w październiku r. z. w Paryżu, postanowiono urządzić Trzeci Międzynarodowy Kongres Inżynierów Doradców w Warszawie (pierwszy taki Kongres odbył się w roku 1913 w Genewie, drugi — 1914 roku w Bernie Szwajcarskim).

Czas trwania Kongresu wyznaczono od 13 do 16 Maja r. b.

Pracami przygotowawczymi Kongresu zajmuje się Komitet organizacyjny polski w Warszawie, wyłoniony przez Koło Inżynierów Doradców i Inżynierów Rzeczoznawców (K. I. D. I. R.) przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie (ul. Czackiego Nr. 3/5), który udziela też wszelkich informacji o Kongresie.

W Kongresie mogą uczestniczyć nie tylko członkowie F. I. D. I. C., lecz i wszyscy interesujący się sprawami, związanymi z technicznym doradctwem i rzeczoznawstwem — zarówno osoby fizyczne, jak i prawne.

Na Kongresie będą wygłoszone między innymi następujące referaty: a) Arbitraż międzynarodowy, b) Ekspertyzy sądowe, c) wpływ inżyniera na zapobieganie wypadkom przy pracy, d) wzory warunków technicznych dla przedsiębiorców (cahier de charge-

type), e) pełnienie przez urzędników funkcji inżynierów doradców i rzeczoznawców, f) walka z przekupstwem i t. p.

W czasie kongresu będzie zorganizowane zwiedzenie Warszawy, a po Kongresie wycieczka po Kraju.

Zapisy na udział w Kongresie już napływają między innymi oprócz poszczególnych osób zapisały się następujące instytucje: miasto Amsterdam, Stowarzyszenie Dozoru Kotłów w Poznaniu, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników ziemi Radomskiej, Polski Związek Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych w Warszawie i inne.

PROJEKT USTAWY BUDOWLANEJ.

Dnia 13.II.1926 r. odbył się w Warszawie Zjazd Delegatów Fachowych, Zrzeszeń wchodzących w skład Związku, w celu uzgodnienia opinii Związku co do projektu Ustawy Budowlanej.

Po stwierdzeniu, że wydanie Ustawy Budowlanej, wobec chaosu panującego obecnie w dziedzinie prawodawstwa budowlanego, jest konieczne w możliwie jaknajszybszym czasie, postawiono zasadnicze pytanie: Czy Ustawa winna posiadać charakter ramowy, uwzględniający wydawanie poszczególnych przepisów przez samorządy, czy też winna posiadać szczegóły, wykluczające przepisy miejscowe?

Po dłuższej dyskusji i rozważeniu możliwych argumentów za i przeciw, uzgodniono, że Ustawa Budowlana winna zawierać tylko postanowienia ogólne, obowiązujące w całej Rzeczypospolitej. Na podstawie tych postanowień wydadzą odnośne władze samorządowe przepisy miejscowe budowlane. Dla tych zaś miejscowości, które samorządów nie mają, przepisy winne być wydane przez Ministerstwo Robót Publicznych dla każdej kategorii osiedli.

Tylko co przytoczony pogląd został przyjęty jednogłośnie przez wszystkich delegatów.

Następnie uzgodniono poglądy w stosunku do poszczególnych działów Ustawy Budowlanej przekazując je do Komisji Redakcyjnej, jako podstawę do opracowania szczegółowej opinii poszczególnych artykułów, korzystając z uwag poszczególnych Stowarzyszeń.

Praca Redakcyjna jest na ukończeniu.

SPRAWOZDANIE Z ODCZYTU INŻ. LANDSBERGA.

Dnia 19 lutego w Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie inż. E. Landsberg wygłosił odczyt pod tytułem: „Uwagi w sprawie załamania się przemysłu w dobie kryzysu”. Początek odczytu stanowiła historia przemysłu od wojny światowej do chwili obecnej. Straty, poniesione podczas wojny, okres inflacji, bezwzględnie przeprowadzona sanacja pochłonęły kapitał obrotowy przedsiębiorstw, utrudniły kredyt, podrywając zaufanie zagranicy, i uniemożliwiły przez podrożenie produkcji konkurencji na zewnątrz. Świadczenia socjalne uzupełniają obraz stosunków panujących w przemyśle w dobie obecnej. Polska, z racji wprowadzenia ustawy o 8-godzinnym dniu pracy i 15-sto dniowych płatnych urlopowach pracuje rocznie o cały miesiąc krócej niż inne państwa i ma najwyższe nadpłaty za nadgodziny. Kasa

chorych powoduje wpłaty 6,5% od zarobku robotnika, nie polepszając mu opieki lekarskiej; ustawa o inwalidach zmusza do zatrudniania na każdym 50 robotników jednego inwalidy z utratą zdolności ponad 45%, a jednocześnie zdrowi i wykwalifikowani robotnicy otrzymują zapomogi jako bezrobotni; ustawa o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków obejmuje stenotypistki, maszynistki, buchalterów, t. j. ludzi nic wspólnego z życiem fabryki nie mającymi.

Wprowadzenie za wysokiej jednostki monetarnej, mała ilość znaków obiegowych, drożyzna kredytu, uniemożliwienie dyskonta weksli, wygórowane podatki, krótki dzień pracy, niepomierne wysokie świadczenia socjalne—musiały zwiększyć koszty produkcji, zamykając tem samem export. Uratować nas może obecnie wzmocniona praca, potaniecie produkcji i zwiększenie exportu. W końcu odczytu zostały podane środki zaradcze celem potanienia produkcji: przedłużenie dnia pracy na 10 godz., zawieszenie płatnych urlopów, premjowanie fabryk zatrudniających większą ilość robotników (ze względu na bezrobocie), obniżenie stopy dyskontowej Banku Polskiego, zwolnienie zakładów przemysłowych od podatków za lokale, zrewidowanie wysokości opłat do funduszu ubezpieczenia, umożliwienie opłaty podatku obrotowego i majątkowego weksłami towarowymi, obniżenie taryf na przewóz surowców. Środki zaradcze celem wzmocnienia exportu są następujące: zwolnienie exportu od niektórych świadczeń socjalnych, wprowadzenie specjalnych taryf exportowych, uregulowanie przydziału walut przez Bank Polski na potrzeby przemysłu.

Dane cyfrowe, na których odczyt był oparty, były zaczerpnięte z przemysłu tekstylnego, i głównie do niego odnosiły się środki zaradcze, jednak autor zastrzegł, że przeprowadzone wywody mogą być z małemi zmianami rozszerzone na cały przemysł krajowy.

Główna jednak przyczyna obecnego stanu wypływa z winy naszego społeczeństwa, a mianowicie z bierności jednostek, zdających sobie sprawę z prawdziwego położenia. Należy więc jaknajprędzej wziąć się do czynu, wszczynając akcję ratowniczą.

Odczyt inż. Landsberga wywołał ożywioną dyskusję, która trwała przez dwa wieczory. Poruszono na niej konieczność pracy nad naprawą stosunków i sposoby jak tę naprawę przeprowadzić.

Z Sekcji technicznej Tow. Wiedzy Wojskowej.

W dalszym ciągu obrad nad ustaleniem szczegółowego programu „Gospodarczego pracowania” i w związku ze sprawą „Budowy Obronnych Sił Państwa naszego”, w dniu 17 marca w gmachu Stowarzyszenia Techników (Czackiego 5), odbył się zapowiadziany Wieczór Dyskusyjny Sekcji Techn. T. W. W. na temat:

„Naukowa Organizacja pracy w Armji i potrzeba stworzenia wojskowych ośrodków naukowych dla przeprowadzenia wstępnych badań organizacji i badań pracy”. Przewodniczący Sekcji Techn. T. W. W. prof. Dr. inż. Deryng w zagajeniu podniósł aktualność sprawy tej dla wojska, szczególnie ze względu na ciężki stan finansowy kraju i zwrócił uwagę na znaczenie „Wydaźności” i „Spójności” pracy w nowoczesnej organizacji armji.

Prelegent ppłk. St. Wężyk referował sprawę w kierunku wyzyskania metod N. O. P. w administracji wojskowej, opracowaniu systemu Selekcji Personalnej (szczególny nacisk kładąc na dział dotyczący metod awansowania oficerów i sposobu zestawiania kart kwalifikacyjnych), zastosowaniu metod N. O. P. w dziedzinie przemysłu wojennego, szkolnictwa oraz sposobu szkolenia żołnierzy w wojskach technicznych. Wywody swe prelegent oparł na pracach: *H. Fayol'a* („Administration Industrielle et General”), *H. Emersona* („Dwanaście zasad wydajności”), *Yokum'a i Yedkes'a* („Army Mental Tests”), *H. Müntzenberga* („Psychology and Industrial Efficiency”), pracy zbiorowej amerykańskich inżynierów („Marnotrawstwo w Przemysle”), wykresach Gaut'a i innych, które to dzieła przynajmniej na początku jako główne powinny stanowić punkt wyjścia dla zainteresowania polskiej myśli wojskowej zagadnieniami, które wysuwa N. O. P.

Należy zaznaczyć iż pan inż. K. Kułakowski, posiadając za sobą blisko dwuletnią praktykę w prowadzeniu kursów N. O. P., z całym swym personelem wykładowców specjalistów ze wszelakich dziedzin N. O. P. w liczbie około 40, łaskawie i bezinteresownie zaoferował się do dyspozycji Sekcji Techn. Tow. Wiedzy Wojsk. celem szerzenia tej idei, jego zdaniem niezmiernie ważnej i koniecznej dla przyszłości armii naszej.

Prócz tego w dyskusji zabierali głos: płk. Wieczorkiewicz z Ścisłej Rady Wojennej, mjr. Kornilowicz z od. III Szt. Gen., mjr. Meyer — kom. Warsztatów Samochodowych, płk. Mickiewicz, kpt. Gliński, kpt. Kubala i kpt. Groszlik, skutkiem czego wyłoniło się życzenie co do potrzeby zogniskowania studjów nad wyzyskaniem zdobyczy N. O. P. dla rozbudowy sił obronnych kraju na razie w łonie Sekcji Techn. T. W. W., jako mającej duży kontakt z zagadnieniami dotyczącymi obrony technicznej, gdzie zdaniem większości najłatwiej byłoby myśleć o bezpośrednim zastosowaniu tych metod dla potrzeb armii.

Podniesiono myśl że niektóre zagadnienia N. O. P. są tak dalece posunięte w opracowaniu w Ameryce i na zachodzie, że zaznajomienie się z nimi mogłoby już dzisiaj przynieść dużą korzyść słuchaczom Wyższych Szkół Sztabu Generalnego i Intendentury, jak naprzykład w dziedzinie zastosowania teorii wykresów Gaut'a przy opracowywaniu operatów mobilizacyjnych.

Prócz tego postanowiono zorganizować odczyty informacyjne dla szerszego ogółu oficerów, w czem p. inż. K. Kułakowski przyrzekł swą pełną pomoc.

Uwaga: N. O. P. = Naukowa Organizacja Pracy.

Zarządy poszczególnych Zrzeszeń Technicznych ukonstytuowały się na 1926 rok.

Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie:

Podział czynności w Radzie:

Prezes Wacław Wańkowicz, I-szy Wiceprezes Ignacy Radziszewski, II-gi Wiceprezes Stanisław Rodowicz, Sekretarz Tadeusz Baniewicz, Zastępca Sekretarza Edward Potempski, Skarbnik Czesław

Klarner, Zastępca Skarbnika Edmund Telakowski, Gospodarz Klubu Ryszard Kaszuba, Członek Rady Franciszek Żaryn.

Delegaci do Del. Kół i Wydz.: Wacław Sława-Neyman i Kazimierz Puciata.

Do komitetu Bibliotecznego Stanisław Rodowicz, do Wydziału Posiedzeń Technicznych Maurycy Chorzewski, do Spraw Prasowych Tadeusz Baniewicz, do Wydawnictw Technicznych Edmund Telakowski, do Czynności Administracyjnych Edward Potemski, do Drukarń Technicznej Edward Potemski.

Związek Techników Polskich w Częstochowie:

Przewodniczący Bronisław Hłasko, Sekretarz Wiktor Piotrowski, Skarbnik Jan Hertz, Członkowie: Wilhelm Jacobson i Ludwik Trochimowski; Zastępcy: Łukasz Głuszcak, Michał Jasiński i Adam Stępkowski.

Stowarzyszenie Inżynierów i Architektów w Poznaniu.

Prezes Wiktor Maćkowiak, Wiceprezes Marjan Andrzejewski, Sekretarz Bolesław Orgelbrand, Skarbnik Wiktor Gajewski, Członkowie: Jan Popielecki, Edmund Nowakowski, Włodzimierz Manowski, Michał Zakrzewski, Antoni Dziurzyński, Stanisław Zeyland i Edward Berezowski.

Stowarzyszenie Techników na Pomorze w Toruniu.

Prezes Cywiński, Wiceprezes Rożański, Sekretarz Schneider, Zastępca Sekretarza Szubryczyński, Skarbnik, Bibliotekarz i Gospodarz lokalu — Lewandowski.

Stowarzyszenie Techników w Poznaniu.

Prezes Antoni Bzyl, Wiceprezes Ignacy Kaczmarek, Sekretarz Bolesław Danecki, Zastępca Sekretarza Stefan Eisbremer, Skarbnik Stanisław Trawczyński, Bibliotekarz Wacław Siedlarek, Gospodarz Jan Polaszek.

Stowarzyszenie Techników w Grudziądzu.

Prezes Stanisław Ambroźewicz, Wiceprezes Kazimierz Domański, Sekretarz Stanisław Zembowski, Skarbnik Zygmunt Baberski, Bibliotekarz Stanisław Żaliński, Gospodarz Władysław Lech.

Stowarzyszenie Techników Polskich w Bydgoszczy.

Prezes Franciszek Siemiradzki, Wiceprezes Ludwik Regamey, Sekretarz Ryszard Paszkiewicz, Skarbnik Piotr Lisiecki, Gospodarz Stanisław Odrzywolski.

III Zjazd Delegatów Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych odbędzie się w Warszawie w dniach 10 i 11 maja r. b. O programie obrad Zjazdu Zarządy Zrzeszonych Towarzystw będą powiadomione we właściwym czasie.

Dział informacyjny.

POSADY WAKUJĄCE:

- 24 — Technik budowlany na miasto i na wyjazdy na prowincję, celem akwizycji na artykuły branży ceramiczno-budowlanej poszukiwany za prowizję
- 26 — Technika obeznanego praktycznie i teoretycznie z pracami niwelacyjnymi poszukuje Wydział Powiatowy Sejmiku Sarneńskiego. Oferty kierować do Wydziału do dnia 10.IV 1926 r.

POSZUKUJĄCY PRACY:

- 37 — Inżynier-mechanik młody, były asystent przy katedrze kotłów parowych Pol. Warsz. z kilkumiesięczną praktyką w Genui.
- 39 — Inżynier-technolog (mechanik) z kilkuletnią praktyką warsztatową inżyniera ruchu w dziedzinie obróbki metali i drzewa.
- 41 — Inżynier-technolog (mechanik) z 10-letnią praktyką warsztatową na kierowniczych stanowiskach w dziale montażu, obróbki i odlewnictwa, obecnie na stanowisku kierownika odlewni metali półszlachetnych.
- 43 — Inżynier budowlany z 7-letnią praktyką w zakresie wyrobów betonowych i żelazobetonu.
- 45 — Inżynier-mechanik, dobry konstruktor, długoletni kierownik techniczno-handlowy fabryki maszyn, poszukuje odpowiedniej posady ewentualnie przedstawicielstwa w Warszawie.
- 47 — Wawelberczyk z 16-letnią praktyką w dziale administracyjnym i konstrukcyjnym poszukuje wieczorowego zajęcia.
- 49 — Inżynier-mechanik, konstruktor, kierownik biur technicznych, obeznany z masową produkcją.
- 51 — Inżynier-Technolog z 16-letnią praktyką w dziale techniczno-handlowym energiczny i z inicjatywa, długoletni kierownik działu: handlowego, zakupów, sprzedaży, akwizycji i przedstawicielstw fabryk. — doświadczony administrator i organizator.

Z bliższych informacji o powyższych posadach korzystać mogą członkowie Stowarzyszeń, zgrupowanych w *Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych*.

Uprasza się Szanownych Korespondentów o nadsyłanie znaczków pocztowych na odpowiedź.

KANCELARJA STOWARZYSZENIA TECHNIKÓW POLSKICH w Warszawie, Czackiego 3/5

posiada do rozsprzedaży następujące wydawnictwa:

- 1) Inż. K. Gnoińskiego — „Piorunochrony“ cena zł. 2.
- 2) Inż. K. Gnoińskiego — „Hygjena oświetlenia fabrycznego“
cena zł. 1.
- 3) Inż. K. Gnoińskiego — „Jak należy oświetlać mieszkanie“
cena gr. 50.
- 4) Inż. K. Gnoińskiego — „Oświetlenie pomieszczeń szkolnych“
cena gr. 90.
- 5) S. Abzółtowskiego J. Szczerskiego — „Czy potrzebne nam
lotnictwo“ cena zł. 2.
- 6) * * * — „Opis Huty Dnieprowskiej“ cena zł. 5.
- 7) * * * — „X-lecie Służby Bezpieczeństwa“ cena zł. 4.
- 8) Inż. S. K. Drewnowskiego „Rząd i Przemysł“ cena zł. 1.

UWAGA. Powyższe ceny (zniżone) tylko dla Członków Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych.

Skorowidz Źródeł Zakupu

Betonierki

Rzewuski i S-ka 5

Biura elektrotechniczne

Inż. K. Patzer 3

WĘGIEL DRZEWNY

SP. AKC. „HAJNÓWKA“ 7

Biurowo sprzedaży:

Józef Breitkopf, Spadkobiercy

Warszawa, Jerozolimska 16, tel. 1-56

Łożyska

SKF 6

Przyrządy do kreślenia

G. Gerlach 1

Węgiel

J. Breitkopf 7

Zakłady Górno-Hutnicze

Tow. Starachowickie Sp. Akc. 2

Zakłady ogrodnicze

C. Ulrich 4

A N K I E T A

Zarząd Związku przypomina tym Szanownym Kolegom, którzy dotychczas nie przysłali odpowiedzi na ankietę, która była załączona do trzech numerów „Wiadomości“ w roku ubiegłym i rozesłana wszystkim członkom Zrzeszonych Towarzystw — żeby byli łaskawi do 1 maja r. b. takową koniecznie przesłać pod adresem Sekretarza Związku inż. S. Rodowicza—
Warszawa, ul. Czackiego 5.